

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1541. usque ad annum 1546

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118510

§. 76. Wormatiensis Conventus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66615)

§. LXXVI.

*Wormatiensis Conventus.*Sæcul. XVI.
A.C. 1545.

Cum Cæsar in nupero Spirensi Con-
ventu Comitæ Wormatiæ die vi-
gesima quarta Maji celebranda indixif-
set, ipſus tamen, prout ſperaverat, ut-
pote podagræ doloribus præpeditus ſo-
lemnem hujus Conventus initio intereſſe

U 3 haud

O horrendam nimis Dei iram. Sleidanus
harum picturarum in ſuis Commentariis li-
benter meminit, & non modo non reprehendit,
licet id plerofque feciſſe ſcribat, ſed etiam
nititur nobis ex Luthero Prophetam efficere.
Sic olim Manichæi impuriſſimum nebulonem
illum Manetem, auctorem ſectæ ipſorum, non
alium volebant eſſe, quam ipſum Spiritum ſan-
ctum. Sed veniet ille dies, quando æquiſſi-
mus Jdex Chriſtus veram feret ſententiam,
& tunc apparebit, quam nihil profuerit Lu-
thero Sleidanus, vaniſſimus ipſius encomiaſtes.
Raynaldus verò ad hunc annum n. 48. refe-
rens hanc Lutheri imaginem ita exclamat, *quid*
ſceleratiſ & ſpurcitiſ vel a Mahomete, vel
a Dæmone adverſus Dei Eccleſiam fingi po-
tuit? attamen hic ſpurciſſimus ſcurra ſe or-
ganum Spiritus ſancti eſſe jactavit: quis non
ex his agnoſcat, illum apertum Sathanæ mi-
niſtrum, blaſphemumque Dei hoſtem, exor-
temque omnis honeſtatis & ſapientiæ?

Sæcul. XVI. haud posset, hinc suos eo ablegabat Le-
A.C.1545. gatos unacum Episcopo Augustano, nu-
 per exeunte hoc anno in Cardinalem
 nominato. Aderant etiam Fridericus
 Fürstenbergicus, & Ferdinandus Ro-
 manorum Rex, qui Comitiorum Præses
 duas præprimis exponebat rationes, ob
 quas præsens Conventus haberetur:
 recensēbat vero præcipue Religionis ne-
 gotia, ac bellum in Turcas movendum.
 Postea Ferdinandus ita perorabat: *Cæ-
 sar quidem optabat hisce Comitibus interesse,
 sed adversa valetudine detentus venire haud
 potuit, cum autem expectatione diuturnior
 fuerit morbus, mutavit consilium, meque con-
 stituit, ut hanc subirem provinciam: cum
 autem de recuperata ipsius salute quotidia-
 nis literis atque nunciis jam notitia habeat-
 tur, haud dubium erit, quin brevi ipse sit
 venturus, ut reipublicæ consulat: hac etiam
 causa pacem cum Galliarum Rege fecit, in
 eoque rempublicam privatis suis commodis
 anteposuit, quo videlicet rebus undique paci-
 tis Religio componi possit atque emendari,
 nec non postea omne robur, studiumque in
 Turcam expediri.*

His subjunxit Ferdinandus: *Apud
 Pontificem Cæsar id effecit, ut, quod antea
 prorogaverat, Concilium rursus denuntia-
 ret: itaque dies illi designatus est ad Idus
 Martias jam præteritas, & missi sunt a Cæ-
 sare jam eo Legati, & a me quoque: solici-
 ta-*

tatus etiam a Cæsare Pontifex, ut pro sui
 loci, & ordinis dignitate conferret in Tur-
 cam auxilia, respondit, se, quid in eo face-
 re velit, in his Comitibus per Legatum esse
 declaraturum: quantus etiam labor Cæsaris
 intervenerit, ut Concilium haberetur, vos
 non ignoratis: nam ea de re cum Clemente
 VII. Bononiæ, postea cum Paulo III. Ro-
 mæ, Genuæ, Nicæ, Luccæ, nuper etiam
 Busseti diligenter egit, & quamquam a po-
 stremo Conventu Spirensi Cæsar maximis
 rebus fuerit dissentus, non neglexit tamen,
 quod Spiræ decretum fuit, & viris aliquot
 bonis atque doctis negotium dedi conscriben-
 dæ reformationis, quam etiam ab iis accipi:
 cum autem hæc ipsa causa valde sit gravis,
 multamque deliberationem requirat, & vere
 Concilium jam proxime sit inchoandum, &
 propter irruentem Turcam non sit hujus tem-
 poris hac de reformatione deliberatio, vide-
 tur Cæsari consultum, ut ea nunc omissa,
 qui sit Concilii futurus progressus, exspectetur:
 & si quidem appareat, nullum esse fu-
 turum, ut tum ante finem hujus Comitii no-
 vus designetur Imperii Conventus hac ipsa
 de causa: quod ad pacem atque jus attinet,
 existimat Cæsar, non esse, quod quisquam
 in Decretis publicis ea de re factis aliquid de-
 sideret: arbitror quoque, si cui vis aliqua
 fiat, a Cæsare petendum esse remedium: oro
 etiam, ut & de contribuendis in Cameram
 stipendiis, & de constituendis ibi Judicibus

Sæcul. XVI. *quamprimum aliquid statuatis: Et si forte*
 A.C. 1545. *de hoc posteriori non convenire possitis, ut*
tum mece fidei munus committatis, ne, si
nulla sit jurisdictio, respublica detrimentum
accipiat: de bello Turcico Cæsar perpetuo
cogitat, nec ullum ætate nostra fuit bellum
cum ea gente, cui non optavit ipse interese:
nimirum in Africam semel Et iterum
trajecit, Et Viennam usque gerendi belli causa
superioribus annis venit: etiam Spiro
suppetias promisit pro hoc bello, easque pro
tutela Germanica non recusat, modo vos vic-
cissim auxilia decreta conferatis: Itaque pe-
to, ut in eam cogitationem prorsus incumbatis,
Et quia non ita multum superest idonei
temporis, id decernatis: crebris enim literis
atque nunciis desertur, Turcam ipsum ma-
ioribus, quam unquam antea, viribus in
Hungariam adventare, quo Germaniam post
invadat: deliberetis igitur, atque statuatis,
an inferendum ei sit bellum, an vero duntaxat
defendendum, Et quid vestra sit sententia,
Cæsari renuntietis, qui Pontificem etiam,
Et Gallicæ Regem ad hujus belli societatem
perducet, Et alios quoque non desuturos
arbitratur, Et si forte propter temporis
angustias, Et anni sterilitatem non esse
inferendum ei bellum hoc anno putabitis, de
defensione statuatis, Et pecuniam contribuatis,
ut Et illi mature possit occurrere, Et
Cæsar vestra alacritate commotus atque studio
bellum hoc ipse gerat, quod quidem jam
olim

olim se facturum promisit, de inferendo au- Sæcul. XVI.
 tem bello, ut scilicet ammissa recuperentur, A C 1545.
 deque Religione proximis in Comitibus agi o-
 portebit: verum in præsentis deliberatione
 opus est celeritate, nam si longius differatur,
 futurum, ut, cum per Hungariam, & aliis
 in locis fines, & aditus omnes hostis occupa-
 rit, disiectis atque dissipatis equitibus levis
 armaturæ, quorum maxima est exercitatio
 per Hungariam, & intercluso comiteatu,
 populus in extremam desperationem addu-
 ctus a nobis deficiat, inque potestatem Tur-
 carum perveniat: qua quidem in re quantum
 insit periculi, quantum dispendii, quantus
 etiam faciendus deinde sumptus, ut ea recu-
 perentur, nemo est, qui non videat.

Tertia Aprilis die Protestantes, qui-
 bus Coloniensis Archiepiscopus, atque
 Elector Palatinus accesserant, hæc ad
 Ferdinandi sermonem reposuerunt: *Hic*
Conventus indictus est potissimum Religionis
caussa, superioribus aliquot colloquiis aditus
est factus ad conciliationem, eoque magis
nunc est sperandum de rei summa: pergra-
tum ergo foret, si quidem hoc omnium pri-
mo tractetur: Germanicæ quidem interest
plurimum, ut ita fiat, & si metus divini
Numinis accedat, non dubitamus de succes-
su: quod si autem vel rei magnitudo, vel
brevitas temporis, vel imminens a Turca pe-
riculum non ferat, opus est tamen, ut illud
Decreti caput, quod est de pace, declaretur

Sæcul. XVI. *amplius: Religioni data est quidem pax ad*
A.C. 1545 *usque Concilium, non tamen agnoscimus*
Concilium hoc Tridentinum pro legitimo,
quale fuit in Imperii Comitibus promissum.
Et cur non agnoscamus, jam antea sæpe de-
monstravimus, pax igitur nobis necessaria
est, quæ non sit adstricta Concilio Pontifi-
cio, sed quæ locum habeat, donec de re to-
ta pie fuerit & Christiane transactum, &
quia pax vel constitui, vel esse firma non po-
test, nisi juris administratio sit æqualis,
Et vero Spirensi Conventu proximo decre-
tum sit, quid in eo fieri oporteat, non de-
erimus, quo minus ei Decreto satisfiat: hæc
ergo duo capita si decidantur, non recusa-
mus belli Turcici deliberationem.

Ceteri vero Principes ac Ordines Ca-
 tholici, præcipue vero Moguntinus &
 Trevirensis Archiepiscopus suam hac
 super re sententiam his verbis exposue-
 runt: *Religionis causa ad Concilium jam a*
Papa indictum est referenda, & Camera ex
antiquis Imperii legibus constituatur, & se-
cundum jus scriptum judicetur, & ex omni
numero deligi oportet, qui de bello Turci-
co consilia conferant. Stipendium Camera
partem dimidiam pollicemur in annum sex-
tum, & ut reliquum Cæsar persolvat, peti-
mus.